

**Sortida a la venda:
26 de febrer**

Veus de la guerra d'Ucraïna, cròniques des de l'exili

**Presentem l'aclamat assaig de Katerina Gordéieva
en el tercer aniversari de la invasió russa d'Ucraïna**

La guerra és una fàbrica de monstres. Qui havia estat el nostre veí, o amic, o fins i tot la família més propera, pot convertir-se de la nit al dia en una bèstia que no hauríem imaginat mai. El més habitual és que la guerra tregui el pitjor de cadascú, però també fa emergir exemples d'humanitat admirables. Vet aquí uns quants d'aquests exemples, d'una diversitat enorme. Des del febrer de 2022, Katerina Gordéieva ha viatjat per tota Europa (Polònia, Espanya, Estònia, Itàlia, Alemanya...) per entrevistar-se amb les persones de la guerra d'Ucraïna; les que han aconseguit, contra tot pronòstic, no convertir-se en bèsties i, pels atzars més impensables, continuar vivint. Una tasca periodística per la qual va guanyar el **Premi Internacional Anna Politkóvskaia del 2022**, un llibre que l'Associació de Llibreters alemanys van premiar el 2024 amb el prestigiós **Premi Geschwister Scholl**.

Un llançament internacional **traduït a quinze llengües** que el 26 de febrer arriba en català i castellà (*Emporta't el meu dolor* / *Llévate mi dolor*) a Comanegra.

Preu: 22,90€ · **Format:** 14x21 (rústica)
Pàgines: 408 · **ISBN (cat):** 978-84-10161-47-4
ISBN (cast): 978-84-10161-48-1

Per a qualsevol petició contacteu amb:
Belén Feduchi - belenefuchi@yahoo.es
Gemma Bayod - comunicacio@comanegra.com

comanegra

Katerina Gordéieva (nascuda a Rostov del Don el 1977 i amb bona part de família ucraïnesa) és una de les periodistes russes més reconegudes i influents del nostre temps. Després d'haver sigut durant anys una de les principals corresponents de la televisió Russa (va cobrir Txetxènia, Iraq i l'Afganistan) va sortir del país arran de l'annexió de Crimea (2014) i va ser considerada «agent estranger» per Putin. Des de llavors viu a Letònia,

sense parar de viatjar. Continua exercint el periodisme en llengua russa fora del seu país, cosa que avui té totes les traves imaginables. El 2020 va crear un canal de Youtube que té prop de dos milions de subscriptors. Ha estat cinc vegades guanyadora del premi Redkollegia, un premi independent que reconeix la feina dels periodistes al marge de la pressió del govern rus. Ha dirigit molts documentals i aquest és el seu primer llibre.

Katerina Gordéieva © Varvara Gattaulina

«Arribarà un dia que la gent aprendrà història llegint els llibres de Katerina Gordéieva. No la història de la guerra; més aviat la de les persones a la guerra: fins a quin punt l'humà és fràgil, vergonyosament i espantosament fràgil».

Svetlana Aleksíevitx,
Premi Nobel de Literatura

«Les històries de les persones d'aquest llibre són aclaparadores. Tragèdies, el pas dels ucraïnesos de la incomprensió a la fúria... Una ferida que ja els és permanent. El que Gordéieva enregistra pot fer canviar el món».

Dmitri Muràtov,
Premi Nobel de la Pau

Fragments del llibre

Katerina Gordéieva

«Vaig néixer a Rostov del Don, al sud de Rússia. La meva família hi va anar a parar pràcticament de manera casual: després de la mort de Stalin, el govern soviètic va ordenar que els fills dels enemics del poble —els meus avis ho eren— s'establissin allà on els havia trobat la mort del líder. Va ser així com un descendent de nobles alemanys i la besneta d'un rabí d'una vila jueva ucraïnesa es van instal·lar en aquesta ciutat del sud. Es van conèixer, es van casar. Un any després de la mort de Stalin, a Rostov, hi va néixer la meva mare. I un quart de segle més tard, jo.

La regió de Rostov, al nord-oest, fa frontera amb Ucraïna. De Rostov, des que en tinc memòria, sortien autobusos i furgonetes cap a Donetsk, Lugansk, Mariúpol i Melitópol. La parla de Rostov s'assembla molt a la dels habitants de la Ucraïna oriental, no només en la pronúncia sinó també en el vocabulari. Al llarg de tants anys de ser veïns, ens hem anat barrejant: la gent dels masos, viles i llogarets cosacs limítrofs es casava, ajuntava les finques, tenia fills.

Després que Rússia i Ucraïna esdevinguessin dos estats independents, molts familiars de ciutadans de Rostov es van quedar a l'altre costat de la frontera. Però fins al 2014 això no representava cap problema: les persones es visitaven les unes a les altres amb la mateixa facilitat i normalitat que en temps de l'URSS.

[...]

«Ara no puc mirar vídeos filmats amb drons. Vorejo el ridícul. Un conegut em va enviar una història d'un ant que havia tingut cadellada i vivia amb les cries en un bosc de la regió d'Ivànovo. Aquest conegut meu havia filmat la història de l'ant amb un dron: l'ant, els cadells, el bosc. No ho podia mirar. M'entrava por. Em semblava que del bosc sortiria un home corrent, que es posaria a disparar i que a ell també li dispararien; l'home es moriria, el dron en filmaria la mort i jo veuria justament això, la mort. I no pas uns cadells d'ant. No ploro. Amb la guerra he perdut la facultat de plorar, com tothom».

Inga, refugiada de Mariúpol a Fuen-girola

«L'Inga i jo tenim la mateixa edat. Vam néixer al mateix país, l'URSS, que ja no existeix, i ara les nostres vides són molt diferents. Però els llibres i pel·lícules de la nostra infància són més o menys els mateixos.

Diu:

—De petita, somiava sovint amb Stalingrad. Amb detalls que no coneixia en realitat: els carrers, els noms dels carrers, els edificis enderrocats. Somiava que havia de portar corrent un nen fins a una cantonada; recordava perfectament els noms dels carrers. En el somni sabia que havia de córrer pel costat senar i que allà, al soterrani del forn de pa, hi hauria el quarter general, on ens salvaríem. Però en aquell somni repetitiu no arribava mai

al quarter general, em quedaven literalment només unes quantes passes: tombava per un lloc equivocac, em confonia de casa. Se sentia una explosió, i jo perdia el nen. Al llarg de la meua vida em dec haver despertat mil vegades amarada d'una suor freda perquè se m'esmuniya el nen de les mans, no aconseguíem arribar. I era un horror etern, mai experimentat: no havia salvat el meu fill, jo era viva, però ell no. I quan tot va passar de veritat, no vaig sentir res. Era com si ja sabés que tot allò passaria. Entens el que vull dir? Perquè ningú ho entén. No puc explicar a ningú què és el que sento. No sento res.

L'Inga mira la planxa. A mi no em mira. Segurament li és més fàcil parlar

amb la planxa. Tot i que això també és difícil. Fa unes passes d'un racó a l'altre del petit safareig. S'asseu al caire del cistell de la roba bruta».

Irina, mare de soldat rus desaparegut

«—Hauran de declarar traïdora cadascuna de nosaltres, cada mare, cada dona que tingui un fill, un germà o un marit que és allà, “a l'altra banda de la franja”. Perquè no callarem pas. I sobre la guerra et diré això: si el destí és que ens hem de defensar, llavors hem de fer-ho aquí, al nostre país, a la nostra pàtria. Si ens toca morir, que sigui aquí, a la nostra terra. Però no haver de jeure ves a saber on, en una terra estranya. No necessitem cap terra estranya. Encara no hem après a viure a la nostra».

Paraules dels traductors

Marta Nin, traductora del llibre al català

«Aquest llibre posa a l'abast dels lectors del nostre país un registre cabdal i viu del patiment causat per la invasió russa d'Ucraïna documentat amb honestedat i integritat. Però és molt més que una recopilació de testimonis. Tant en la forma com en el fons cada història esdevé un element clau en el context general. I un dels encerts del llibre és que Gordéieva no s'amaga. Sobretot no amaga el fet de pertànyer a la nació agressora cosa que sovint li genera la hostilitat, la incomoditat o l'escepticisme dels seus propis testimonis. Però precisament per ser una periodista russa aquest llibre cobra encara més rellevància perquè representa un fort contrapunt a la propaganda del Kremlin. No hi ha res superflu en aquestes pàgines. Deixen espai al silenci i a la reflexió.

Segurament és el text més punyent i commovedor que he traduït fins ara».

Jorge Ferrer, traductor del llibre al castellà

«La polifonía del libro de Gordéyeva —una colección de voces que es heredera de la práctica periodística de Svetlana Aleksiéovich—, cuenta la guerra del Estado ruso contra una acumulación de ruido de fondo: el ruido de las bombas y el horror que producen. Hay en sus páginas llanto y anhelo de paz, y también de venganza. Es una música siniestra, pero profundamente humana, la que suena en las voces de estos testigos de la guerra; un mosaico de tragedias individuales que confronta al lector, y desde luego al traductor, obligado a reescribir en su lengua la letra y el espíritu del texto, con el dolor de las víctimas. Es, para el traductor, un trabajo emocionalmente muy costoso, del que me consolaba la profunda certeza de que la lectura de este libro ofrecerá una experiencia de la última guerra europea de la que nadie saldrá indemne».

Breu entrevista entre editor i autora

—Svetlana Aleksiévitx diu que algun dia la gent aprendrà història amb el teu llibre, i el que ens sembla més interessant és que diu: no la història de la guerra, sinó la història de les persones de la guerra. El teu llibre, efectivament, posa el focus en les persones, no en la geopolítica. Estàs saturada de preguntes sobre geopolítica, des que va començar la guerra? I et sembla que compartiu una manera de veure el periodisme, amb Aleksiévitx?

—És un gran honor per a mi tenir Svetlana Aleksiévitx com a escriptora (i periodista) de referència. I li agraeixo molt les paraules. Sí, per a mi aquesta guerra és tan horrible perquè és una guerra que s'acarnissa especialment amb gent pobra. Els rics hi guanyen diners, mentre els pobres moren. Efectivament, la geopolítica té molt poc espai en aquest llibre. Els meus orígens hi han influït, suposo. Vaig néixer i créixer en una part de Rússia que comparteix frontera amb Ucraïna. La meua llengua era similar al dialecte del sud-est d'Ucraïna. Vaig passar gran part de la meua infància en fantàstics llocs assolellats: Rostov, Mariúpol, Taganrog, Lissitxansk, Kherxon, i el minúscul poble ucraïnès de Piatykhatky, on tenia una companya de classe, l'Ólia, que era d'una família mig russa, mig ucraïnesa. El 2014, quan els tancs russos ja conduïen per

sobre de terra ucraïnès, però el món encara no entenia res ni li importava fer-ho, l'Ólia em va escriure: «Tu què en penses: m'hauria de dividir al llarg o a l'ample?». El dolor, la pena, la mort i el patiment que la guerra ha portat a centenars de milers de persones va esdevenir el meu dolor, també. Els llocs feliços de la meua infància han estat transformats en desastres sanguinaris. I la gent amb qui vaig créixer i vaig passar-ho bé ha esdevingut refugiada. ¿Hi ha algú dels que tracen noves fronteres i parlen dels beneficis econòmics de la nova estructura geopolítica a qui també li importi com la gent podrà anar endavant amb les seves vides després de sobreviure l'infern a la terra? Aquesta gent que no ha sentit mai abans cap hostilitat ni odi els uns cap als altres. Ni cap desig de controlar la terra d'algú altre. Sí, volia recollir testimonis de civils, de víctimes reals d'aquesta guerra que van perdre les seves vides per culpa dels interessos i les ambicions dels qui remenen les cires.

—A la introducció del llibre remarques que, passi el que passi, no podràs tenir una altra pàtria que Rússia. I la llengua russa, per molt que vas haver de marxar del teu país i continuar treballant fora del teu àmbit lingüístic, i en aquest llibre la llengua apareix tantes vegades com

un motiu més de dolor. ¿Com vas viure aquesta «barrera lingüística» en la confecció del llibre i com la vius en el dia a dia de la teva feina periodística?

—És que aquesta és la meua llengua, vet-ho aquí. Puc parlar tres llengües diferents però la meua llengua és el rus. Agraïxo a la gent que ha conversat amb mi per a aquest llibre que entenguessin que la llengua no pot ser culpable. Les persones provoquem dolor i desastres. Però la llengua existia abans i existirà després d'aquesta guerra terrible. És força evident per a tothom. També em vaig adonar d'una cosa molt important que em va semblar, a la vegada, molt interessant. Com més patiment ha sofert una persona, més magnànima esdevé. Aquest és un dels principals aprenentatges que em van ensenyar els meus herois. No l'únic, però un de molt important.

—Internet i les xarxes han estat un espai molt potent per a tu, com a periodista, per difondre la teva feina i el que està passant. A la vegada, les xarxes, també en el context de conflictes com el d'Ucraïna, s'han convertit en un espai de sobreexposició, banalització i falsedat. Quin paper creus que juguen les xarxes avui en dia en els conflictes?

—Actualment, un paper alarmant. Les xarxes socials sempre són favorables a l'odi excepte en diversos (i importants) casos de solidaritat.

—A l'últim capítol tornes a Rostov del Don, d'on ets, a la frontera amb Ucraïna, on hi han conviscut de fa temps russos i ucraïnesos. Moltes famílies són barreja i són a totes dues bandes de la frontera. Què està passant i creus que passarà amb aquestes ciutats tan marcades per la barreja i la convivència?

—No vull generalitzar, ja que és molt important per a mi aquella frase de Tolstoi: «totes les famílies infelices són infelices a la seva manera»; però la veritat és que serem veïns per sempre, no tindrem un altre planeta. També sabem que francesos i alemanys, italians i croats, etc., poc a poc van trobar la manera de viure de costat després de tot l'horror sanguinari que va tenir lloc fa cent anys. I –probablement us serà un tema més sensible, i no em vull ficar on no em demanen– fins i tot a Espanya els enemics de fa temps procuren conviure. El perdó, però, queda molt lluny. No crec que els ucraïnesos siguin capaços de perdonar els russos en aquesta generació. Tinc l'esperança, això sí, que algun dia podrem seguir girant la cantonada sense por ni odi.

—Tu vius l'exili en primera persona. Quina és la teva experiència? Et sents acollida allà on vas?

—Vaig marxar de Rússia el 2014 i estic molt agraïda per l'hospitalitat a Letònia, el país on he estat vivint tots aquests anys. Parlo letó, això és important per a mi, però sempre soc conscient que soc una visitant.